

S Bilişim Danışmanlık

Türkiye'de SİYASİ İSTİKRAR

2022 Kasım Aylık Rapor

Siyasi İstikrar İndeksi (Sİİ) Kasım Raporu Referans: 12191

Özet ve Deęerlendirme

Sİİ Kasım’da yükselmiştir; 36.072’den 36.670’e. “Hükümet Kurulum ve İşleyiş” alt sektör indeksindeki gerileme ve “Ekonomik İstikrar Faktörleri” alt sektör indeksi yükselme dikkat çekicidir.

2 / 6

“Temel Meşruiyet ve Yönetim Normlarının Kararlılığı” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; yargı yerleri bazı karar ve tutumlarıyla “yumuşama / gevşeme” sinyalleri üretmiştir. Yumuşama bazısı politik ritme dayalı, seçim nedeniyledir.

“Parlamento Desteği ve Yapısı” alt sektör indeksi hafif gerilemiştir. Siyasi iktidar, ülke ağır meselelerinin zemin ve mekaniğini Parlamento şeklinde göstermekte, buraya taşıma gayretindedir. Beştepe-mesele-çözüm, TBMM-mesele-kavga görüntüsü, bu görüntünün bilinçli üretimi nettir. Görüntüyü üretmek ayrı, bunu “politik örüntü” hatta ağ haline getirmek ciddi sıkıntıdandır.

“Hükümet Kurulum ve İşleyiş” alt sektör indeksi gerilemiştir. Gerileme başlıca nedeni; 66. Hükümet, politika-araç seti rabitasını yitirmekte, başta ekonomi/finans politika devreye alamamakta. Kredi yoksa İdare ve politika yok dizgesi devrededir! TSK, Suriye’de hava harekâtıyla sonuç üretmiş, ayrıca hem Rusya hem ABD’nin diplomatik desteği üretilebilmiştir. Hazine gerek iç gerek dış borçlanmalarıyla dikkat çekmekte, şöyle ya da böyle ucuz TL’yi bulmakta, pahalı olsa da dış borçlanmayı yürütmektedir. Borçlanmaların bileşeni olarak Körfezden bulunan swaplar, geçici olsa da ciddi kaynak teminindedir. Hazine-Maliye Bakanı Nebati, yeni KGF paketinde, “Türkiye’de ilk defa farklı yöntem uygulayacağız. Fatura karşılığı işlem gerçekleştirileceğiz. İhtiyacı olup bankadan kredi almakta zorlananlara, bilançosunda engeli olanlara kolaylık sağlayacağız.” En azından yakın dönem hafızası devrededir!

“Siyasa Uygulama ve Yönetişim” alt sektör hafif yükselmiştir. Yükseliş ana nedenleri; ABD-Rusya müzakerelerine zemin temini, Anayasa değişiklik girişiminde iktidar

grubunca HDP ziyareti, Demirtaş'ın ailesiyle görüşmesine izin verme, Körfez ülkeleriyle finans-diplomasisi olumlu izlenmiştir.

“Kurumlarla İlişkiler” alt sektör indeksi hafif yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedeni; Suriye’de hava harekâtı ve “orduya dönük” kara harekâtı ısrarından uzak durulmasıdır. Kamuoyuna dönük ısrar ayrı çerçevedendir. Karadeniz’de Ukrayna savaşıyla ilgili ilk-evrede Batı’ya şimdilerde Rusya karşı ve dengeli Montreux uygulaması alt-sektörde de olumlu işleyiştir.

3 / 6

“Dış Politik Aktörlerle İlişkiler” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; Türkiye, ABD-Rusya görüşmelerine arabuluculuk zemininde, bu zemin, Suriye’ye hava harekâtı kapısını aralamış, üstüne üstlük iki devlet de operasyonu doğrudan/dolaylı desteklemiştir. Şu husus netleşmiştir; Türkiye Suriye’den gelen tehditleri kara harekâtı yapmadıkça bertaraf etmekte serbesttir. Aksiyle; 2016-19 Türkiye’nin Suriye’de kara harekâtı bazlı operasyonları, kayda değer netice üretimi ayrı, çok yüksek maliyetleriyle “maliyet bazlı görünürlük kazanmıştır”. Rusya, Türkiye’nin Karadeniz’de bazı sert ve kararlı tutumuna rağmen iş birliğinde ve tolere edici tutumdadır. Rusya ayrıca Ukrayna’da geri çekilmekte, dolaylı ABD ile dâhil müzakerelere girişme niyetindedir. Türkiye’nin bu müzakerelerde kritik konum kazanabileceğini kestirmektediriz.

“Bürokratik Kapasite ve Tam Kullanımı” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; ilk-evvel, Suriye’ye hava harekâtıdır. Türkiye, PKK’lı ölü sayısına değil örgütün terör üretecek ve askerî düzen tesis edebilecek imkân ve kabiliyetine odaklanmak suretiyle hareket etmiş, pek isabetlidir. Diplomatik cihetten de ABD ve Rusya karşımıza alınmamış, Suriye’nin siyasi sürece geçiş evresinde Türk diplomasisi mayınlanmamıştır. Daha önemlisi İdare (Ordu) objektivite ve işlevselliğini ortaya koyabilmek imkânına “kavuşmuştur”.

“Siyasi Şiddet” alt sektör indeksi hafif gerilemiştir. Gerileme başlıca nedenleri; İstiklal caddesi saldırı, Pençe-Kilit operasyon bölgesinde verilen şehitler, Suriye sınırında saldırılarda yitimlerdir. Suriye-Irak’a Pençe-Kılıç harekâtında PKK’nın kayıpları, nakledilen yitimleri telafi edici değildi. İstiklal Caddesi saldırısı, PKK ile mücadelede denklem hatta trend değiştirici olmasa da moral bozucuydu.

“**Ekonomik İstikrar Faktörleri**” alt sektör indeksi yükselmiştir. Yükseliş başlıca nedenleri; Rusya, Çin, Körfez ülke, G. Kore, Azerbaycan mahreçli kaynak girişleridir. Hazine'nin dış borçlanması maliyetine rağmen olumlu izlenmiştir. Bankaların düşük oranlı da olsa sendikasyon yenilemeleri izlenmiştir.

Siyasi istikrar Kasım'da yükselmiştir. İki ana-yumuşama, iktidar (HDP'ye dönük) ve yargıda (yargılanan muhalif kanaat önderlerine dönük), istikrar parametrelerini, güvenceli kılmasa da destekleyiciydi. Politik ritme bağlı görünmektedir. Parlamento üstünde artan baskı, Parlamento'yu kaotik ve çekişmeci zemin gösterme bilinçli gayreti devrededir.

Hükümet, kredi yoksa İdare/yönetim yok döngüsünde, çıkamamaktadır. Kredi yoksa yönetim de yok döngüsü de örtük olarak devrededir. Kamu hizmetleri için kredi üretilmiş, ülke yönetimi için yeni kaynaklar tedarik edilmiş, çark dönmüş ve dönecek görüldüğünden, geçici ve uçucu denebilecek istikrar belirmiştir.

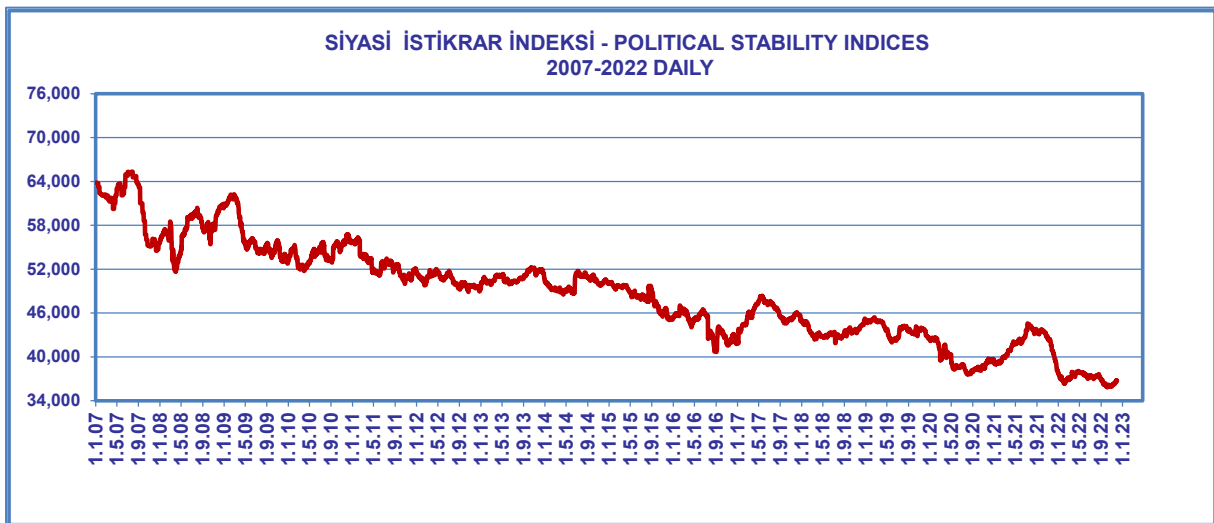
Alt Sektör Gelişmeler

	31.10.22	30.11.22	% Değişim / Difference
Siyasi İstikrar İndeksi (Sİİ) / Political Stability Index (PSI)	36.072	36.670	1,66
Temel Meşruiyet ve Yönetim Normları / Basic Legitimacy And Governance Norms	3.255	3.358	3,16
Parlamento Desteği ve Yapısı / Parliament Support and Structure	11.434	11.399	-0,31
Hükümet Kurulum ve İşleyişi / Government Forming and Operation	451	428	-5,10
Siyasa Uygulama ve Yönetişim / Political Efficiency and Governance	4.907	4.915	0,16
Kurumlarla İlişkiler / Relations with Institutions	3.183	3.257	2,32
Dış Politik Aktörlerle İlişkiler / Relations with Foreign Political Actors	3.006	3.193	6,22
Bürokratik Kapasite ve Tam Kullanımı / Bureaucratic Capacity and Full Usage	1.339	1.427	6,57
Siyasi Şiddet / Political Violence	4.524	4.424	-2,21
Ekonomik İstikrar Faktörleri / Economical Stability Factors	3.973	4.269	7,45

5 / 6

Veriler

Değerlendirmelerde izlek ve raporlamalarla birlikte **1.382** haber (**15.017**'den **16.398**'e) ve yaklaşık **310** ekonomik veri kayıtlanmıştır. Haber ve verilerin kayıtlanma oranı yaklaşık **%2**'dir.

Sonuç

Kasım’da siyasi istikrar yükselmiştir. İki ana-yumuşama, iktidar (HDP’ye dönük) ve yargıda (yargılanan muhalif kanaat önderlerine dönük), istikrar parametrelerini, güvenceli kılmaya da destekleyiciydi. Politik ritme bağlı görünmektedir. Parlamento üstünde artan baskı, Parlamento’yu kaotik ve ekiřmeci zemin gösterme bilinçli gayreti devrededir.

Hükümet, kredi yoksa İdare/yönetim yok döngüsünde, çıkamamaktadır. Kredi yoksa yönetim de yok döngüsü de örtük olarak devrededir. Kamu hizmetleri için kredi üretilmiş, ülke yönetimi için yeni kaynaklar tedarik edilmiş, ark dönmüş ve dönecek görüldüğünden, geçici ve uçucu denebilecek istikrar belirmiştir.

Öte yandan, Suriye’ye hava harekâtı, Ak Parti ve liderliğinin ordu yaklaşımını devre dışı bırakıcı, son derece pozitif potansiyeldendir. Pençe-Kılıç hava harekâtı, devlet akıllı ve akıllı devleti en azından hatırlatmıştır. Dış politik ortam, radara giren Ukrayna (aslında ABD) ile Rusya müzakereleri, Türkiye için fırsat penceresi barındırmaktadır.

Saygılarımızla,
S Bilişim Danışmanlık

Not: Ana Rapor 86 sayfadan oluşmaktadır.

“Bu raporun barındırdığı ya da dayandığı bilgiler yazarlarımızın doğru ve güvenilir olduğuna inandığı kaynaklardan alınmış ve akademik denetime tabi tutulmuştur. Bununla birlikte üçüncü şahıslardan alınan hiçbir bilginin doğruluğu ve tamlığı bağımsız olarak onaylanmamış buna dair bir garanti verilmemiştir. Rapordaki ifadeler geleceğe dair güncel beklentiler temin edebilir ve doğrudan güncel veya tarihi bir gerçeğe ilişkin olmayan herhangi bir beyan içerebilir. İşbu ifadeler bilinen / bilinmeyen riskler, tereddüt ve kapsamlı olarak belirtilmemiş başka faktörler içerebilir. Bu rapora katkıda bulunanlar sürekli değişen bir çevrede faaliyet gösterdiğinden devamlı yeni risklerin ortaya çıkması doğaldır. Okuyucu bu ifadelere aşırı bir güven sergileyerek yatırım ya da ticari bir işlem yapmamaları için uyarılmaktadır. Raporun hazırlanmasına katkıda bulunanlar yeni bir bilginin doğuracağı sonucu müteakiben hiçbir ifade üzerinde halka açık bir güncelleme yapma zorunluluğu taşımaz. Raporu yazarlar bu bilgilerin kullanımına bağlı doğacak hiçbir zarar yahut kayıptan hiçbir şekilde sorumlu tutulamazlar.” Tüm hakları saklıdır. Bu raporun hiçbir parçası fotokopi, kayıt, bilgi depolama ve yeniden kullanımı mümkün kılacak araç / sistem dâhil olmak üzere alıntı yapılamaz, yeniden yayınlanamaz.